

door Gerrit Zeilemaker
9 november 2018

Op 13 oktober jongstleden vond een megabetoging plaats in Berlijn onder de hashtag #unteilbar (ondeelbaar). Bijna een kwart miljoen mensen demonstreerden, jong en oud in een bonte stoet, tegen racisme en vreemdelingenhaat. Een hartverwarmende gebeurtenis van mensen met het hart op de goede plaats.

Toch zijn er nog wel enige kanttekeningen te plaatsen, want waarvoor hebben deze mensen nu precies gedemonstreerd en aan wie was deze demonstratie gericht en wie zijn nu die 'wij' in de oproep tot demonstreren.

Kortom, tijd voor een kritische analyse van deze oproep tot demonstreren, waarbij ik de oproep in vertaling presenteer (schuin gedrukt, met insprong) en mijn kritiek tussen de alinea's zal geven. Ik besef dat ik hier velen tegen de haren zal strijken, maar ik denk dat links zonder aarzeling zelfkritisch moet zijn.

#unteilbar (ondeelbaar) ¹

Voor een open en vrije samenleving - Solidariteit in plaats van uitsluiting!

Op de titel 'ondeelbaar' kom ik aan het einde van dit artikel terug, maar we moeten het eerst hebben over het begrip 'open samenleving'. 'Open samenleving' is als begrip gemunt door de wetenschapsfilosoof Karl Popper en lid van de neoliberale denktank, de Mont Pèlerin Society. De Mont Pèlerin Society is opgericht door Friedrich Hayek, de schrijver van het boek *The Road to Serfdom*, waarin hij stelde dat de welvaartstaat onherroepelijk tot socialisme zou leiden. Baarlijke nonsens natuurlijk.

In de neoliberale praktijk komt de 'open samenleving' vooral neer op een ongebreideld vrijhandelsglobalisme. Een gesloten maatschappijen zijn dan landen die zich van deze plundering afsluiten en voordelen van hun grondstoffen voor hun eigen bevolking willen aanwenden, hun soevereiniteit verdedigen ². Het hoeft denk ik niet benadrukt te worden dat het neoliberalisme en de bloedige staatsgreep van Pinochet in Chili in de 70-er jaren als een soort monsterachtige tweeling ter wereld kwamen. Prompt werd dan ook de volgende Mont Pèlerin bijeenkomst in Chili gehouden.

Er vindt een dramatische politieke verschuiving plaats: racisme en mensenverachting worden sociaal aanvaardbaar. Wat gisteren ondenkbaar was en dat als onuitsprekelijk werd

beschouwd, is kort daarna realiteit. De menselijkheid en mensenrechten, religieuze vrijheid en de rechtsstaat worden openlijk aangevallen. Het is een aanval die ons allen geldt.

Niet duidelijk wordt op welk tijdstip de dramatische verschuiving plaatsvond. Was het tijdstip de zomer van 2015 toen de grenzen van Duitsland geopend werden voor een grote stroom vluchtelingen of het moment dat de Alternative für Deutschland (AfD) een grote verkiezingoverwinning boekte? Maar racisme en mensenverachting bestaan al lange tijd, denk aan het koloniale verleden van een flink aantal Europese landen, waaronder ook Duitsland.

En wie wordt nu aangevallen en door wie. Zo worden onder Hartz IV ontvangers van uitkeringen en hun familie voortdurend gecontroleerd en lastiggevallen. Voor de armen is de rechtsstaat in Duitsland allang een staat vol willekeur en controle geworden. Voor hun en vele andere armen in Europa is de rechtsstaat financieel onbereikbaar geworden.

Het zijn de ondernemers met hun regeringen die de aanval ingezet hebben op de werkenden, hun rijkdom is het gevolg van de armoede van de werkenden. Dat wordt niet duidelijk uit de demonstratieoproep. Dus nogmaals: wie zijn die aanvallers?

En die aanval geldt 'ons allen', dus ook mevrouw Merkel (CDU) en mijnheer Seehofer (CSU)? Als ik een Duitser was zou ik ze graag politiek aanvallen.

Wij staan niet toe dat de verzorgingsstaat, vlucht en migratie tegen elkaar worden uitgespeeld. Wij zijn ertegen als de fundamentele rechten en vrijheden verder worden beperkt.

De Duitse verzorgingsstaat wordt door regeringen van CDU/CSU en SPD al jaren afgebroken en miljarden aan belastingen worden [Cum-Ex of Cum-Cum](#) ontdoken. Daar bovenop hebben de achtereenvolgende Duitse regeringen zichzelf (en Europa) beperkende begrotingsregels opgelegd. Zo streeft Duitsland zelfs naar een begrotingsoverschot, de 'schwarze Null'. Vanaf 2020 moeten ook de Duitse deelstaten en gemeenten aan een sluitende begroting voldoen. De deelstaten en steden in Duitsland hebben een verplichting om vluchtelingen op te nemen en van huisvesting te voorzien en minderjarige kinderen jeugdzorg te bieden. De vluchtelingen die in 2015 zijn toegelaten druppelen nu van federale opvang naar de gemeenten. Omdat belastingverhogingen op gemeentelijk niveau beperkt mogelijk zijn en kredieten na 2020 niet meer mogen worden opgenomen blijft nog maar één mogelijkheid open: privatisering!

Dan komt het heel goed uit dat het vermogen van de gemeenten zo'n twee biljoen (2000 miljard euro!) bedraagt (het federale vermogen 257 miljard). Pogingen tot privatisering van gemeentelijke diensten die in 2008 door fel verzet van de plaatselijke bevolking zijn afgeslagen, zullen onherroepelijk weer op tafel komen ³. Het uitspelen gebeurt dus niet door links, maar door neoliberal rechts!

Fundamentele rechten zijn onder andere de artikelen 23 t/m 27 van de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, zoals recht op arbeid, voeding, kleding, huisvesting, geneeskundige verzorging,

recht op onderwijs en de mogelijkheid tot deelname in kunst en cultuur. Rechten die door jarenlange bezuinigingen zijn beknot door opeenvolgende rechtse regeringen. Daarover staat in de verklaring echter niets.

Het sterven van mensen op de vlucht naar Europa zou geen deel moeten uitmaken van onze normaliteit. Europa zit gevangen in een nationalistische sfeer van desolidarisering en uitsluiting. Kritiek op deze onmenselijke omstandigheden wordt opzettelijk als onrealistisch bestempeld.

Vluchtelingen sterven al tientallen jaren op weg naar Europa ⁴ en ook hier geen enkele vermelding van oorlogen die mensen op de vlucht drijven. Zo was het doel van de oorlog met het Libië van Gadaffi om het land te democratiseren en van zijn dictator te ontdoen. Het resultaat is nu per landsdeel een dictator en slavenmarkten. Om over Afghanistan, Irak en Syrië maar te zwijgen.

En kritiek als onrealistisch bestempelen is de vaste neoliberale reactie en dient ter bescherming van de status quo. Kritiek op oorlogen, wapenleveringen en economische boycots wordt als populistisch beschouwd. Realistisch zijn tenslotte de oorlogshitsers en wapenleveranciers. Nergens wordt in de oproep een einde aan de enorme Duitse wapenleveringen aan Saoedi-Arabië geëist, terwijl miljoenen mensen in Jemen op het randje van de dood verkeren.

Terwijl de staat de zogenaamde veiligheidswetten aanscherpt, het toezicht uitbreidt en daarmee zijn kracht markeert, wordt het sociale systeem door zwakte gekenmerkt: miljoenen lijden onder het feit dat er veel te weinig wordt geïnvesteerd, zoals in zorg, gezondheid, kinderopvang en onderwijs. Talloze mensen worden elk jaar uit hun huis gezet. De herverdeling van onder naar boven is massaal bevorderd sinds Agenda 2010. Door belasting begunstigde miljardenwinsten in de economie staan tegenover een land met de grootste lage lonensector in Europa en de verarming van kansarme mensen.

Ook in bovengenoemde alinea worden algemeenheden gepresenteerd. Op zich niet onjuist, maar zo ontzettend lullig opgeschreven.

Het sociale systeem wordt door zwakte gekenmerkt. Heeft het griep of zo? Het sociale systeem wordt gesloopt zal je bedoelen. Maar door wie en waarom? Worden dáárom misschien de veiligheidswetten aangescherpt en het toezicht aangescherpt? Om eventueel massaal protest tijdig en vakkundig te onderdrukken misschien?

Gewoon de strijd tegen het terrorisme uitbreiden naar sociaal protest en klaar is Kees. Maar zo'n verband hebben de opstellers van de demo-oproep niet aangedurfd. Voor dat je het weet ben je een samenzweringstheoreticus.

Overigens staan miljardenwinsten niet tegenover verarming, maar de verarming via de Hartz IV-wetten zijn juist voorwaarde voor miljardenwinsten. Dit alles onder het motto: "verrijk de kapitalist dan zal hij

zijn loonslaaf vetmesten.” (Karl Marx)

Niet met ons - wij zijn ertegen!

Wij staan voor een open en solidaire samenleving, ondeelbaar in mensenrechten, waarin verschillende en zelfbepaalde levensstijlen vanzelfsprekend zijn. Wij verzetten ons tegen elke vorm van discriminatie en het aanzetten tot haat. Samen zijn we sterk gekant tegen anti-moslim racisme, antisemitisme, anti-zigeunerisme, anti-feminisme en LHBTIQ vijandigheid.*

Nogmaals het begrip ‘open samenleving’ was niet solidair bedoeld, maar meer een neoliberale strijdkreet. En juist in deze ‘open samenleving’ wordt armoede een ‘levensstijl’, alleen niet zelfgekozen.

Ook ben ik niet tegen ‘elke vorm van discriminatie’. Zo zou ik de 0,01% graag een tijdje economisch willen discrimineren en ik zou bijvoorbeeld graag willen aanzetten tot haat tegen discriminatie in welke vorm ook, tegen oorlogshitsers, tegen de moordende en oorlogvoerende Saoedische kroonprins.

En zijn ‘wij’ ook tegen armoede en sociale uitsluiting of hoort dat niet in het rijtje thuis.

Wij zijn al met velen die deelnemen aan allerlei:

Of het nu aan de buitengrenzen van Europa is, of het nu vluchtelingenorganisaties zijn en deelname in welkomstinitiatieven, in queer-feministische, antiracistische bewegingen, in migrantenorganisaties, in vakbonden, in verenigingen, NGO's, religieuze gemeenschappen, verenigingen en buurten, of in de strijd tegen woningnood, repressie, problemen in de verpleging, tegen controle en aanscherping van wetten of tegen de beroving van de rechten van vluchtelingen – op veel plaatsen zijn mensen actief die zich te weer stellen tegen discriminatie, criminalisering en uitsluiting.

Een indrukwekkende opsomming, maar wat deze organisaties nu verenigt is behoorlijk vaag en vooral tegen wie ze strijden. Is het tegen de Duitse regering van CDU/CSU en SPD, is het tegen de Europese Unie, waarin Duitsland zo'n drijvende kracht is? Het staat nergens in de oproep!

Over oorlogen wordt in de oproep niet gerept en er lijkt volgens de oproep geen vredesbeweging in Duitsland te zijn ⁵. Juist op het moment dat in Duitsland wordt gepraat over het bezit van atoomwapens met als excuus dat de bescherming van Amerika is weggevallen, want Trump is zo onbetrouwbaar.

En is het u opgevallen dat nergens in de oproep de rechtse AfD vermeld wordt en het verband tussen neoliberale politiek en het opkomen van rechts. En wie van links wil nu ‘ondeelbaar’ met de AfD zijn.

Samen zullen we de solidaire samenleving zichtbaar maken! Op 13 oktober zendt Berlijn een duidelijk signaal uit.

#unteilbar Voor een open en vrije samenleving - Solidariteit in plaats van uitsluiting Demonstratie: 13 oktober 2018 - 13.00 uur Berlijn

Voor een Europa van de mensenrechten en sociale gerechtigheid!

Voor een solidair en sociaal samenzijn in plaats van uitsluiting en racisme!

Voor het recht op bescherming en asiel - Tegen het afschermen van Europa!

Voor een vrije en diverse samenleving!

Solidariteit kent geen grenzen!

Wie voor een Europa van *alle* mensenrechten en sociale gerechtigheid is moet de huidige neoliberal geconstrueerde Europese Unie van de multinationals bestrijden, maar zo concreet is de oproep niet.

Kortom, het centrale probleem is: de demonstratieoproep is vaag, onkritisch, doelloos en inhoudsloos en de ontvanger van de boodschap wordt niet benoemd.

Onduidelijk is aan wie de demonstratie gericht is. Was het de Duitse regering, de Europese Unie of de rechtse AfD om maar een paar redelijk logische adressanten te noemen? Het wordt uit de demonstratieoproep niet duidelijk.

Zo wordt de angel uit het protest gehaald en dreigt de massa haar verenigde kracht ontnomen te worden. Doodzonde!

De resterende vraag is dan: zou jij beste schrijver van dit artikel als je een Duitser was aan de demonstratie meegedaan hebben? Jazeker! Ik laat mij het genot van een massademonstratie niet nemen, maar wel met een duidelijke eigen leuze.

Bijvoorbeeld: Stop Duitse Wapenexporten naar Saoedi-Arabië en Stop Massamoord in Jemen.

Dit delen:

Facebook

Twitter

Voetnoten

1. <https://www.unteilbar.org/aufruf/>
 2. Een pikant detail voor onze Belgische lezers, de Nederlandse vertaling van het boek van Karl Popper, De Open Samenleving en Haar Vijanden, wordt voorafgegaan door een inleiding van de hun welbekende Guy Verhofstadt.
 3. In Berlijn wordt door het stadsbestuur van SPD, Grünen en Die Linke (!) een 'schoolbouwoffensief' gepland. Tot 2026 wordt 5,5 miljard euro in scholenbouw gestoken. Tegenstanders spreken van privatisering, "Lange contractduur van meer dan enkele decennia, particulier kapitaal, terughuur (grond en schoolgebouwen zullen aan het bouwbedrijf vallen), geheime contracten en het omzeilen van de rem op schulden." Dit zijn kenmerken van publiek-private partnerschappen (PPP's) en dus privatisering volgens de tegenstanders. Bron: <https://www.nachdenkseiten.de/?p=46831#more-46831> . Berlijn is de thuishaven van de voorzitter van Die Linke, Katja Kippling.
 4. <https://www.heise.de/tp/features/Migration-Zeichen-von-Freiheit-oder-zu-bekaempfendes-Uebel-4210708.html>
 5. Die vredesbeweging is er gelukkig wel: https://twitter.com/aufstehen_de/status/1059058122747195394
-